

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 270/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunta pyytää asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä toteutettaisiin kärjäoikeuksien rakenneuudistus. Hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että kärjäoikeusverkostoa kehitettäisiin siten, että sen jälkeen Suomessa olisi 20 kärjäoikeutta nykyisen 27 kärjäoikeuden sijaa. Esitys ei muuta tilannetta Pohjois-Savossa, missä jo nyt on yksi kärjäoikeus Kuopiossa.

Hallituksen esityksessä vähennettäisiin kuitenkin kärjäoikeuksien toimipaikkojen määrää nykyisestä 57:stä 36:een. Tämä muutos merkitsisi Pohjois-Savossa lisälmen ja Varkauden erillisten kanslioiden ja istuntopaikkojen lakkauttamista.

Pohjois-Savon maakuntahallitus on jo 13.5.2015 antamassaan lausunnossa virkamiestyöryhmän mietintöön kärjäoikeusverkoston kehittämisestä vastustanut lisälmen ja Varkauden kanslioiden lakkauttamista, koska lakkauttamisen katsotaan heikentävän kansalaisten oikeusturvaa ja muun oikeudenhoidon toimintaa ja lakkauttaminen vaikuttaa myös aluetalouteen heikentävästi.

Maakuntahallitus on lausunnossaan todennut, että taloudelliset näkökohdat ilmenevät työryhmän esittämissä perusteluissa, mutta vaikutukset muuhun oikeudenhoitoon ja kansalaisten oikeusturvan vaarantumiseen on kuitattu arvioimalla vaikutukset vähäisiksi. Esimerkiksi Pohjois-Savossa asiointimatkan pidentyminen on arvioitu sivukanslian ja kanslian välisen matkan perusteella, eikä ole otettu huomioon asiointimatkaa mahdollisesta kaukaisimmasta paikasta, jolloin asiointimatka voi pidentyä lähes kaksinkertaiseksi. Oikeusturvan saaminen saattaa poistua kokonaan niiden henkilöiden osalta, joiden varat eivät riitä matkaamaan asioiden hoidon vuoksi satoja kilometrejä.

Lisäksi esimerkiksi Sukevan vankilasta matka Kuopioon on yli 120 kilometriä, kun matka lisälmeen on hieman yli 40 kilometriä. Vankeja koskevia oikeudenkäyntejä käsitellään säännöllisesti lisälmen kansliassa. Vankien kuljettaminen Kuopioon lisäisi merkittävästi vankeinhoidon henkilökunnan ja poliisin matkoihin käyttämää työaikaa ja aiheuttaisi muitakin kuluja, joita ei ole kustannusten arvioinnissa otettu huomioon.

21.3.2017 39/03.00.00/2017

Hallituksen esityksen valmistelussa ei ole myöskään arvioinut kanslioiden lakkauttamisen vaikutusta kuntien aluetalouteen, vaikka vaikutukset yksittäiselle kunnalle ovat merkittäviä. Iisalmen kanslia työllistää eri tehtävissä noin 25 henkilöä ja Varkauden talousalueella lakkauttaminen veisi 30 – 50 työpaikkaa. Käräjäoikeuden kanslian lakkauttamisen myötä on vaara myös syyttäjävirston Iisalmen toimipaikan lakkauttamiseen sekä Iisalmen ja Varkauden oikeusapu-toimistojen lakkauttamiseen.

Pohjois-Savon maakuntavaltuusto on lausunnossaan 21.11.2016 vastustanut edellä mainituilla perusteilla voimakkaasti Iisalmen ja Varkauden kanslioiden ja istuntopaikkojen lakkauttamista. Maakuntavaltuusto katsoi että kanslioiden lakkauttaminen heikentää merkittävästi kansalaisten oikeusturvaa ja muun oikeushoidon toimintaa. Maakuntavaltuusto totesi lausunnossaan myös, että lakkauttamisen taloudelliset edut on arvioitu liian suppeasti vain oikeusministeriön hallinnonalan näkökulmasta, eikä ole otettu riittävästi huomioon lakkautusten vaikutusta Iisalmen ja Varkauden aluetalouksiin.

Itä-Suomen viiden maakunnan Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kainuun muodostama Itä-Suomen neuvottelukunta vastusti kokouksessaan 7.12.2016 oikeusministeriölle osoitetussa kannanotossa myös käräjäoikeusverkoston harventamista sekä kannatti Varkauden ja Iisalmen käräjäoikeuksien säilyttämistä.

POHJOIS-SAVON LIITTO

Seppo Kääriäinen
maakuntahallituksen puheenjohtaja

Marko Korhonen
maakuntajohtaja